

Askerlik kanununun 35 nci maddesinin (C) fıkrasının değiş- firilmesi hakkında kanun lâyihası ve Milli müdafaa encümeni mazbatası (1/470)

T. C.

Başveکہlet

Kararlar müdürlüęü

Sayn : 6/3766

13 - VIII - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1111 sayılı kanunun 35 nci maddesi «C» fıkrasının değiştirilmesi hakkında Milli Müdafaa vekil-
liğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 - VII - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı karar-
laştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekel

Dr. R. Saydam

Mucib sebebler

Askerlik kanunu Türkiye Cumhuriyeti tabaasından olan her erkek vatandaşın memleket mü-
dafaası için yetiştirilmesini ve her hangi bir seferbetrikte bunların vatan müdafaasına bilâistis-
na iřtirak ettirilmesini esas tutmuřtur.

Bu kanuna göre yalnız seferin bidayetinde memleket ve ordu için lüzumlu Devlet teşkilâtı
makanizmasının işlemesi için asgarî bir had dahilinde vazifeli memurlardan yerlerine yaşlıları
ve sin hariç olanlar tedarik edilinceye kadar muvakkaten vazifeleri başında kalmak üzere bir
kısmı Devlet memurlarının tecillerini muvafık görmüştür.

Yine bu kanuna göre muhtelif birañlar üzerinde tahsil gören memleket evlâdlarının bu tah-
sile fasıla vermeden yapabilmeleri için hazarda 29 yaşına kadar askerî talim ve terbiyeleri tehir
edilmişse de seferde böyle bir kaydın mevcut olmaması vatan müdafaası için lüzumu halinde bu
gençlerden istifade edilmesi, maksadına matuftur. Vatan müdafaası için daha az görgülü, daha
az münevver diğer hemsinleri meyanında bu gençlerin lüzum ve ihtiyaç halinde yedek subay
yetiştirilmek üzere vatanın tehlikede bulunduğu bir anda ordu saflarından hariçte kalmaları bu
günkü topyekûn harbin prensiblerine uygun olmayacaktır.

Büyük harb ve İstiklâl mücadelesinde bir kısmı henüz askerlik çağına girmemiş bulunan ve
tahsillerini bırakarak orduda vazife alan gençler bu vatan borçlarını ifa ettikten sonra daha ol-
gun ve daha tecrübeli olarak tahsillerini ikmal etmiş kendi mesleklerinde emsalleri arasında te-
mayüz etmek suretile daha iyi muvaffak olmuşlardır.

Her hangi bir seferberlikte henüz askerlik çağına girmeyenler de dahil olduğu halde harb
okulu, Askerî tıbbiye ve Askerî veteriner okullarının talebeleri orduda vazife aldığı gibi lü-
zum ve ihtiyaç halinde diğer bileümle okulların talebelerinin askerlik çağında bulunanlarına va-
zife tahmil edilmesi için icabeden kanunî imkânlar elde edilmelidir.

Bu talebeler meyanındaki doktor, veteriner, eczacı, diş tabibi ilâ... gibi ihtisas mesleklerinde
bulunanlar kendi birañları dahilinde icabeden ihtisas kurslarından geçirilmek üzere muavin hiz-
metlerde istihdam olunacaklardır, ki bu vazifeleri görecek erbařlardan daha çok faydeli olabi-
lirler. Bu sebeble askerlik çağına girmiş olan münevver zümrenin hemsinleriyle birlikte vatan

müdafaasında emsallerine imtisal numunesi olacak şekilde ön safta bulunmaları memleketin maneviyatı bakımından lüzumlu ve zarurî görülmektedir.

Binaenaleyh 1111 sayılı askerlik kanununun 35. maddesinin «C» fıkrasına bağlı şekilde bir cümle ilâve edilmiştir.

Millî müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. encümeni
Esas No. 1/470
Karar No. 38

21 - VIII - 1940

Yüksek Reisliğe

1111 sayılı kanunun 35 nci maddesi (C) fıkrasının değiştirilmesi hakkında Millî müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâ-yihası esbabı mucibesile birlikte sunulduğuna dair olub encümenimize havale edilen Başvekâ-letin 13 ağustos 1940 tarihli ve 6/3766 sayılı tez-kere ve bağlı lâyiha Millî müdafaa vekilliği ile Maarif vekilliğinden gönderilen salâhiyetli me-murları huzurile okundu ve görüşüldü.

Esbabı mucibede beyan edildiği veçhile 29 yaşına kadar tahsil için tecil edilmiş olan yük-sek mekteb talebesinden ihtiyaç olduğu suret-te doğum itibarile ihtiyat subay yetiştirilmek üzere askere alınmaları encümenimizce muva-fık görülerek kanun lâ-yihası aynen kabul edil-

miştir.

Umumî Heyetin tasvib nazarına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

M. M. E. Reisi	Bu M. M.	Kâtib N.
Diyarbakır	Samsun	Manisa
<i>K. Sevüktekin</i>	<i>M. F. Engin</i>	<i>K. N. Duru</i>
Bilecik	Çankırı	Çorum
<i>S. Bozok</i>	<i>Dr. A. Arkan</i>	<i>E. Sabri Akgöl</i>
Erzurum	İğel	Kayseri
<i>A. Akyürek</i>	<i>M. C. Mersinli</i>	<i>N. Toker</i>
Malatya	Muğla	Samsun
<i>O. Koptagel</i>	<i>S. Güney</i>	<i>R. Barkın</i>
Seyhan	Yozgad	Kars
<i>S. Tekelioğlu</i>	<i>C. Arat</i>	<i>K. Kızıdoğan</i>
Gümüşane		Tekirdağ
<i>Ziya Zarbun</i>		<i>R. Apak</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1111 sayılı kanunun 35 nci maddesinin «C» fıkrasının değiştirildiğine dair kanun lâyihasıdır

1 — 1111 sayılı kanunun 35 nci maddesinin «C» fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Madde 35 — . . . . .

A) . . . . .

B) . . . . .

C) Askerî mektebelerle nizamname ve talimatnamelerine göre devam mecburiyeti olan resmî ve yüksek mektebelerle liseler ve orta mektebelerde ve tâli meslek mektebelerinde veya bu derecelerde olduğu Maarif vekâleti tarafından veya müdürlüklerinden tasdik edilen hususî ve ecnebi mektebelerde ve aynı vasıfta buldukları Maarif vekâletince tasdikli memleket harici mektebelerde okumakta oldukları anlaşılmalılar (Bunların ertesi seneye terki en çok 29 yaşını bitirinceye kadar uzar.) bu yaşa kadar tahsillerini bitirmemiş olanlar, iki sene üst üste sınıf geçemeyenler, yüksek bir mektebi bitirdikten sonra diğer yüksek bir mektebe veya ihtisas şubelerine ayrılmış müesseselerin ve Üniversitesinin bir şubesini bitirdikten sonra diğer şubesine girenler, ertesi seneye bırakılmayıp asker edilirler. İşbu talebenin derslerine muntazaman devam etmeleri şartile tahsil saatleri haricinde memuriyet, vazife, sanat, ticaret

ve ziraatle iştigalleri tecillerine mâni teşkil etmez.

Son yoklama sırasında orta veya yüksek bir mektebi bitirerek memleket içinde ve dışında daha yüksek mekteblere kabul zamanı olmadığından dolayı girmemiş olanlara sene içinde girerek lâzım gelen vesikaları gösterdikleri takdirde ertesi seneye bırakılırlar.

29 yaşına kadar ertesi seneye terkedilecek talebeler bir seferberlik halinde lüzum ve ihtiyaca göre, doğum sırasile asker edilir.

2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

3 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeye İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

31 - VII - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar	S. Arıkan
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
F. Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	
Mü. V.	Ti. V.	
A. Çetinkaya	N. Topcoğlu	